

ΜΑΘΗΜΑ: Γλώσσα

ΤΑΞΗ: ΣΤ΄

ΕΝΟΤΗΤΑ: Ενότητα 1^η (Ταξίδια, τόποι, μεταφορικά μέσα)

Υπενθύμιση της θεωρίας του μαθήματος:

➤ **Πώς μπορούμε να μιλήσουμε για το χρόνο;**

Για να δείξουμε **πότε κάνουμε ή πότε γίνεται κάτι** χρησιμοποιούμε πολλούς τρόπους. Ένας από αυτούς είναι **οι χρόνοι των ρημάτων**. Οι χρόνοι των ρημάτων δηλώνουν πότε γίνεται μια ενέργεια ή πράξη. Αυτή η ενέργεια ή πράξη μπορεί να γίνεται στο:

1. **Παρελθόν:** κάτι που γινόταν ή έγινε παλιά
πχ. Τα παιδιά έπαιζαν. (παλιά, στο παρελθόν)
2. **Παρόν:** κάτι που γίνεται τώρα, τη στιγμή που μιλάμε
πχ. Τα παιδιά παίζουν. (τώρα, στο παρόν)
3. **Μέλλον:** κάτι που θα γίνει ή θα γίνεται αργότερα
πχ. Τα παιδιά θα παίζουν. (αργότερα, στο μέλλον)

➤ **Ποιοι είναι οι χρόνοι του ρήματος;**

Οι **χρόνοι** των ρημάτων είναι οι παρακάτω:

1. **Ενεστώτας:** κάτι γίνεται τώρα, στο παρόν συνέχεια
2. **Παρατατικός:** κάτι γινόταν συνέχεια στο παρελθόν
3. **Αόριστος:** κάτι έγινε μια φορά στο παρελθόν
4. **Εξακολουθητικός Μέλλοντας:** θα γίνεται συνέχεια στο μέλλον
5. **Συνοπτικός ή Στιγμιαίος Μέλλοντας:** θα γίνει στο μέλλον μια φορά
6. **Παρακείμενος:** κάτι που έγινε στο παρελθόν, αλλά τώρα που μιλάμε, στο παρόν είναι τελειωμένο
7. **Υπερσυντέλικος:** κάτι που έγινε στο παρελθόν, πριν από κάτι άλλο
8. **Συντελεσμένος Μέλλοντας:** κάτι που θα είναι τελειωμένο στο μέλλον σε συγκεκριμένο χρόνο

ΠΑΡΕΛΘΟΝ	ΠΑΡΟΝ	ΜΕΛΛΟΝ
Παρατατικός (διάβαξε)	Ενεστώτας (διαβάζει)	Εξακολουθητικός Μέλλοντας (θα διαβάζει)
Αόριστος (διάβασε)	Παρακείμενος (έχει διαβάσει)	Συνοπτικός ή Στιγμιαίος Μέλλοντας (θα διαβάσει)
Υπερσυντέλικος (είχε διαβάσει)		Συντελεσμένος Μέλλοντας (θα έχει διαβάσει)

➤ **Ένας άλλος τρόπος έκφρασης του χρόνου**

Ο χρόνος δηλώνεται με:

Επιρρήματα π.χ. αύριο

Ουσιαστικά σε αιτιατική ή γενική π.χ. το πρωί, του χρόνου

Προθέσεις με ουσιαστικό ή με επίρρημα π.χ. από το Σάββατο, από πέρσι

Μετοχές π.χ. φεύγοντας

Χρονικές προτάσεις π.χ. όταν ήρθε....., μόλις προσγειώθηκε.....

Ασκήσεις Εμπέδωσης

1. Συμπλήρωσε τα κενά με τα ρήματα στο σωστό χρόνο.

Στην Αρχαία Ελλάδα στις παραστάσεις του αρχαίου θεάτρου, όλους τους ρόλους, ακόμη και τους γυναικείους, τούς ..... (ερμηνεύω) άντρες. Αρχικά, στη σκηνή ..... (εμφανίζομαι) ένας μόνο ηθοποιός. Αυτός ..... (υποδύομαι) τους διάφορους ρόλους, αλλάζοντας διαρκώς μάσκες. ....(ονομάζομαι) υποκριτής. Με την πάροδο του χρόνου οι ηθοποιοί ..... (γίνομαι) τρεις. Οι μάσκες όμως ..... (παραμένω). Στα πόδια τους ..... (φοράω) παπούτσια με ψηλές σόλες, τους κοθόρνους, ενώ ούτε τα κοστούμια τους ..... (είμαι) πολύ άνετα. Έτσι, ... (κινούμαι) πολύ λίγο κατά τη διάρκεια της παράστασης.

Από τον 19ο αιώνα και μετά ..... (γίνομαι) ουσιαστικές αλλαγές και όλα τώρα ..... (αλλάζω). Οι σπουδαίοι ηθοποιοί ..... (απολαμβάνω) την εκτίμηση και τον σεβασμό όλων. Σήμερα, οι γνωστοί ηθοποιοί, κυρίως όσοι ..... (προέρχομαι) από τον κινηματογράφο και την τηλεόραση ..... (γνωρίζω) ένα είδος λατρείας που σε πολλές περιπτώσεις ..... (φτάνω) τα όρια της υπερβολής.

2. Ένωσε τα ρήματα με την χρονική βαθμίδα στην οποία αναφέρονται.

έχεις φύγει	
θα ερχόμαστε	
κατέθεσε	παρόν
ανεβαίνετε	
ανέβαλα	
θα προτιμήσει	παρελθόν
έχω συνέλθει	
είχες εξαντλήσει	μέλλον
παράγω	
θα γράφουν	

3. Στο παρακάτω κείμενο βρείτε τους επιρρηματικούς προσδιορισμούς που εκφράζουν χρόνο και βάλτε τους στην κατάλληλη στήλη.

Χτες γύρισα από την Καλαμάτα όπου πέρασα και φέτος τις διακοπές μου. Ξυπνούσα νωρίς και πήγαινα στη θάλασσα. Από το πρωί μέχρι το απόγευμα καθόμουν στην παραλία. Όταν άρχιζε να νυχτώνει, γυρνούσα στο σπίτι, ντυνόμουν και έβγαινα έξω για να παίξω με τους φίλους μου. Το βράδυ, μόλις έπεφτα για ύπνο, έκανα σχέδια για την επόμενη μέρα. Κι αυτές οι διακοπές θα μου μείνουν αξέχαστες.

Επιρρήματα	Ουσιαστικά	Χρονικές προτάσεις

4. Να γίνει χρονική αντικατάσταση στα παρακάτω ρήματα.

Ντύθηκαν, θα μιλήσει, είχαν αγοράσει, ψηφίσατε, θα έχουν κεντηθεί